

DE ONDERWIJSKRANT

Als progressief onderwijstijdschrift vinden we het belangrijk ook publiciteit te maken voor andere tijdschriften of publicaties die naar vernieuwing streven in het onderwijs, of nog ruimer, op het terrein van de opvoeding. Vandaar het volgend, naar reclame zwemmend, artikel.

Het laatste nummer (nr. 17, nov.-dec.'80) van de Onderwijskrant al gelezen? We krijgen hierin informatie over opvoedkundige problemen op alle niveau's die ons zowel doen nadenken over de schoolse praktijk als over opvoeding in het algemeen.

De volgende onderwerpen komen aan bod: een kritische reflectie op de leerkrachtenbijscholing in België, een verslag van het colloquium over V.L.O. (Vernieuwd Lager Onderwijs), een artikel over de bezuinigingen in de sector van de kinderkribben, bedenkingen bij het toekennen van attitudes op school en een voorbeeld hoe men aan "attitudevorming" kan doen, een verslag van een congres moraal en daarbij aansluitend de tekst van een van de referaten die daar gehouden zijn over "de nieuwe opvoeding" en die een stimulans is voor alle opvoeders om zich nog eens te bezinnen over hun taak. Daarnaast vinden we in de vaste rubriek "onder de leeslamp" recensies van een heleboel interessante boeken. Zoals u ziet komen hier zowel pedagogen als leraars, kleuterleidsters en kinderverzorgsters -kortom iedereen die met opvoeding en vorming te maken heeft- aan hun trekken.

We willen toch nog wel even, bij wijze van kennismaking, wat meer informatie verstrekken over de artikels in dit nummer.

Het artikel van Walter Lotens geeft ons het relaas van de recyclage van V.S.O.-leerkrachten in het rijksonderwijs zoals dit vorig schooljaar gebeurde. Een prachtige idee was wel om de permanente educatie van leerkrachten in de onderwijsopdracht in te calculeren: het principe van kredieten ook gerealiseerd in het onderwijs!! Maar hoe!! "Het Ministerie heeft zijn eigen ruiten ingegoooid"; wat een stimulans had moeten zijn voor de leerkrachten om aan vernieuwing te werken, werd één grote flater; vergaderingen die amateuristisch werden voorbereid, zonder coherente visie, inhoudelijk ver onder de maat. Is het dan verwonderlijk dat het kind met het badwater wordt weggegooid? Leerkrachten hebben genoeg van het gelul over de vernieuwing en voelen er niets meer voor om vrije woensdagnamiddagen daar aan op te offeren, zelfs als ze bezoldigd worden.

De schrijver analyseert ook hoe het komt dat zoiets kan gebeuren en belandt zo natuurlijk bij het centralistisch beleid dat de vernieuwing opdringt en de basis onmondig maakt en geen oog heeft voor de interessante initiatieven die er leven. Hij geeft echter ook aanzetten voor een alternatief: bijscholingen in de zin zoals de Lod. de Raet Stichting ze programmeert; niet zozeer gericht op het doorgeven van informatie maar wel op het verwerven van vaardigheden, attitudes. De nieuwe methoden moeten ook aan de lijve ondervonden worden. Het heeft geen zin te kankeren over de vastgeroeste leraars, probeer er wat aan te doen door bvb. een Tausch-training, gericht op het veranderen van het leiderschapsgedrag. Tot zover het relaas van W. Lotens in een notedop.

In "voorschoolse opvoeding in het gedrang" brengt Anne Brewaeys verslag uit hoe pedagogisch verantwoorde kinderkribben functioneren, maar hoe deze werking wordt bedreigd door de inkrimping van het personeel. Kinderdagverblijven

worden herleid tot "bewaarplaatsen waar werkende ouders als noodoplossing hun kinderen naar toe brengen" en waar de personeelsleden amper kunnen voorzien in de essentiële hygiënische verzorging, en van pedagogische begeleiding en opvoeding is er helemaal geen sprake meer. Een opvoedingsprobleem op de eerste sport van de ladder, en juist daarom zo belangrijk.

En iedereen in de onderwijs- of vormingssector heeft natuurlijk de mond vol van "attitudes": attitude hier en daar, wat in het onderwijs vaak de vorm aannam van het lukraak invullen van kruisjeslijsten gewoon omdat men geen duidelijke doelstellingen voor ogen had. Ingrid Stasse pleit hier voor een andere aanpak en geeft, samen met Paulette Achten, een voorbeeld van "attitudenvorming" op de lagere school aan de hand van een project rond "verdraagzaamheid". Dit project is zeker ook aan te passen voor andere niveau's (middelbaar, technisch en beroepsonderwijs).

Een laatste artikel dat we hier even toelichten is het referaat dat Jan Buelenshield op het internationale congres morele opvoeding, eind augustus in Brussel. Het is een peidooi voor de "nieuwe opvoeding", en, hoewel sommige ideeën, vnl. zijn maatschappijvisie, nogal utopisch klinken binnen de huidige politiek-economische situatie, doet dit niets af aan de waarde van zijn artikel. Een "must" voor alle praktijkmensen uit alle disciplines, die dagelijks ondervinden hoe weinig van al deze dingen gerealiseerd wordt in het huidige onderwijs.

Wie opvoedt heeft steeds een mensbeeld voor ogen. Jan Buelens verdedigt een opvoeding die leidt tot een "nieuwe mens" met de volgende kenmerken:

1. iemand die in zijn eigen mogelijkheden gelooft, zelfvertrouwen heeft.

Eerlijke onderwijsmensen moeten toegeven dat in ons schools opvoedingsproces de leerlingen nog steeds niet als volwaardige partners erkend worden, en dat de leer- raar nog steeds de kenniskapitalist is die inhoud, wijze, tempo en evaluatie bepaalt.

2. iemand die intellectueel nieuwsgierig is. Zowel leerlingen als leerkrachten moeten mensen zijn met een "open geest", die het niet allemaal weten op een bepaald ogenblik, maar integendeel nooit afgestudeerd zijn.
3. iemand die een rijk gevoelsleven heeft, ook op sociaal vlak. Manieren om op school aan affectieve opvoeding te doen zijn legio vb. dramatische werkvormen zoals rollenspel en simulatiespel lenen zich uitstekend tot het zich inleven in de gevoelens van anderen.
4. De "nieuwe mens" (sic!) moet ook een ontwikkeld moreel gevoel hebben. Buelens geeft aanzetten hoe dit kan aangeleerd worden, steunend op de theorie van de genetische psycholoog L. Kohlberg. Het klinkt misschien allemaal vaag en hoogdravend, maar het is o.i. zinvol even stil te staan bij de eigen onderwijsdoelen en ze te toetsen aan andere. Werken aan een nieuwe opvoeding, een nieuwe mens kan een maatschappij enkel ten goede komen.

Hopelijk heb je uit de recensies van enkele artikels uit dit ene nummer iets kunnen opmaken van het engagement en de stijl van de Onderwijskrant.

De Onderwijskrant wil:

- informeren over beleidsmaatregelen en wetenschappelijke inzichten en deze ook plaatsen en evalueren binnen een breder sociaal-economisch verband;
- de heersende onderwijstoestanden blootleggen en ruchtbaarheid geven aan vernieuwingspogingen en de daaraan gekoppelde praktijkervaringen;

- een forum bieden aan standpunten en kritische emancipatorische benaderingen van het onderwijs die in veel onderwijs tijdschriften niet meer aan bod kunnen komen.

In de afgelopen drie jaargangen kregen we reeds een gevarieerd aanbod: bijdragen over kansarmen in het onderwijs, democratiseringspogingen, ouderparticipatie, projectwerk, institutionele pedagogiek, waardenvorming, vredesonderwijs, het V.L.O. en V.S.O., rechtspositie en rechtsbescherming van leerkrachten in het vrij onderwijs,...

In het volgende nummer (nr. 18) komt o.a. de "schoolraad" aan bod, Gordon, hoe je een project kan starten, hoe je kan werken rond "agressie", wat je kan doen met het lesmateriaal van Amnesty International in de klas, enzomeer.

ABONNEREN KAN OP DE VOLGENDE MANIER:

250 Fr. per zes nummers te storten op rekening nr.

001-0965165-91, t.n.v. Onderwijskrant V.Z.W.

Nieuwe Bevelsesteenweg 26

2508 Kessel.

De Onderwijskrant is onlangs ook gestart met een nieuw initiatief: het "Projectenfonds". Het bestaat in het verspreiden van werkmateriaal dat leerkrachten kan inspireren en helpen bij het opzetten van een project. Het projectenfonds bevat momenteel een 20-tal projecten die in de eerste plaats bestemd zijn voor de basisschool (maar bevat een schat aan informatie, ook voor het voortgezet onderwijs!). De thema's zijn in sterke mate uitgewerkt vanuit de vitale ervaringen en leefsituaties van de kinderen. Bij de uitwerking wordt veel aandacht besteed aan de kritische reflectie op de werkelijkheid en aan het bevorderen van **sociale** handelingsbekwaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Voor bestellingen en inlichtingen i.v.m. beschikbare projecten kan men terecht bij het "Secretariaat Projectenfonds", p.a. Gijbels Noël, Stijenhoflaan 11, 3230 Betekom, rekening nr. 001-0168947-49.

Beschikbare projecten :

1. Wat gaan we doen met onze school?	120 Fr.
2. Wonen	150 Fr.
3. Arbeid en economie	85 Fr.
4. Verjaardag, feesten en vieringen	85 Fr.
5. Reclame	75 Fr.
6. Jongen-meisje	90 Fr.
7. Over boeven gesproken	70 Fr.
8. Andere volken, andere zeden	45 Fr.
9. Armoede in België	60 Fr.
10. Kind en T.V.	110 Fr.
11. Stripverhaal kritisch gelezen	25 Fr.
12. Supermarkt - superklant	95 Fr.
13. Afrikanen	130 Fr.
14. Leerdoel, zelfkennis	60 Fr.
15. Discriminatie...	45 Fr.
16. Grondslagen, sociaal leven	115 Fr.
17. Opvoeding in en tot tederheid	95 Fr.
18. Tekst "Sociale Wereldoriëntatie"	55 Fr.

Lucille Vingerhoedt.